

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia2018 r.

w sprawie mieszkań chronionych

Na podstawie art. 53 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985), zwanej dalej „ustawą”, zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach chronionych;
- 2) minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniu chronionym.

§ 2. 1. W mieszkaniu chronionym zapewnia się:

- 1) usługi bytowe w postaci:
 - a) miejsca całodobowego pobytu,
 - b) wyżywienia w formie produktów żywnościowych lub posiłku,
 - c) utrzymania czystości, w tym w zakresie zakupu środków czystości;
- 2) pracę socjalną, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy.

2. Usługi bytowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c, świadczone są w przypadkach uzasadnionych trudną sytuacją finansową lub zdrowotną osoby skierowanej do mieszkania chronionego.

§ 3. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi polegające na nauce, rozwijaniu lub utrwalaniu umiejętności w zakresie:

- 1) samoobsługi, w tym utrzymywania higieny osobistej i czystości odzieży oraz czystości w mieszkaniu;
- 2) zaspokajania codziennych potrzeb życiowych;
- 3) efektywnego zarządzania czasem, w tym wykorzystywania czasu wolnego;
- 4) prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 5) dysponowania środkami pieniężnymi;

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2329).

- 6) opłacania rachunków i załatwiania spraw urzędowych;
- 7) utrzymywania więzi rodzinnych;
- 8) uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej;
- 9) poszukiwania pracy.

§ 4. W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi polegające na pomocy w:

- 1) wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących:
 - a) przemieszczania się,
 - b) utrzymania higieny,
 - c) ubierania się,
 - d) sprzątanania,
 - e) zakupów i przygotowywania posiłków,
 - f) załatwiania spraw osobistych;
- 2) realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie:
 - a) utrzymywania więzi rodzinnych,
 - b) nawiązywania i utrzymywania więzi sąsiedzkich,
 - c) uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

§ 5. Usługi, o których mowa w § 4 pkt 1 lit. a-e, świadczone są łącznie nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

§ 6. Wsparcie w mieszkaniach chronionych zapewniają w szczególności:

- 1) pracownik socjalny;
- 2) psycholog;
- 3) terapeuta;
- 4) asystent osoby niepełnosprawnej;
- 5) opiekun;
- 6) asystent rodziny.

§ 7. 1. Minimalna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę mieszkającą w mieszkaniu chronionym, nie może być mniejsza niż 12 m².

2. Liczba osób mieszkających w mieszkaniu chronionym nie może być wyższa niż 6.

3. Mieszkanie chronione, oprócz pomieszczeń mieszkalnych, składa się z:

- 1) kuchni lub wnęki kuchennej;
- 2) łazienki;

- 3) ustępu wydzielonego lub miski ustępowej w łazience;
- 4) pomieszczenia ogólnego umożliwiającego prowadzenie wspólnych zajęć i spotkanie się uczestników z innymi osobami, w tym z rodzinami, a także wspólne spożywanie posiłków;
- 5) co najmniej jednego pomieszczenia do pracy indywidualnej z osobą korzystającą ze wsparcia — w przypadku mieszkań chronionych z wieloosobowymi pomieszczeniami mieszkalnymi;
- 6) przestrzeni komunikacji wewnętrznej.

4. Mieszkanie chronione wspierane przeznaczone dla nie więcej niż 2 osób, może nie spełniać warunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 4, jeżeli w pomieszczeniu mieszkalnym lub w pomieszczeniu, o którym mowa ust. 3 pkt 1, zostało wydzielone miejsce do spożywania posiłków.

5. Mieszkanie chronione, w którym mieszkają osoby niepełnosprawne ruchowo, oraz jego otoczenie pozbawione są barier architektonicznych, w sposób umożliwiający samodzielne korzystanie tym osobom z mieszkania i jego pomieszczeń.

6. W pomieszczeniach mieszkalnych, dla każdej osoby, zapewnia się:

- 1) łóżko lub tapczan;
- 2) szafę ubraniową;
- 3) szafkę nocną;
- 4) stół i krzesło lub fotel; w przypadku pokoi wieloosobowych wymagany jest jeden stół na pokój i krzesło lub fotel dla każdej osoby mieszkającej w tym pokoju.

7. Kuchnia lub wnęka kuchenna wyposażone są w:

- 1) kuchenkę;
- 2) zlewozmywak;
- 3) chłodziarkę;
- 4) meble kuchenne, sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków;
- 5) stół i krzesła do spożywania posiłku, w sytuacji gdy w mieszkaniu brak jest pomieszczenia ogólnego lub wydzielonego miejsca w pokoju mieszkalnym, służącego spożywaniu posiłków.

8. Łazienka wyposażona jest w:

- 1) wannę lub natrysk;
- 2) umywalkę;
- 3) miskę ustępową, jeżeli nie ma wydzielonego ustępu.

9. Pomieszczenie ogólne wyposażone jest w kanapę wieloosobową, stolik z dwoma fotelami, telewizor oraz w stół i krzesła, w liczbie nie niższej niż liczba miejsc w mieszkaniu chronionym.

10. Pomieszczenie do pracy indywidualnej z osobą korzystającą ze wsparcia wyposażone jest w stół do pracy lub biurko, 2 krzesła oraz szafkę lub regał do przechowywania pomocy i materiałów do indywidualnej pracy z osobą, a także wersalkę w sytuacji, o której mowa w ust. 11.

11. Pomieszczenia, o których mowa w ust. 9 albo ust. 10, mogą pełnić dodatkowo funkcje pokoju terapeuty w przypadku konieczności świadczenia usług w porze nocnej.

12. Przestrzeń komunikacji wewnętrznej wyposażona jest w wieszak na ubrania oraz półkę lub szafkę na obuwie.

13. Mieszkanie chronione wyposażone jest w pralkę automatyczną.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie w dniu 1 marca 2018 r.²⁾

**MINISTER RODZINY, PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

²⁾ Niniejsze rozporządzenie poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. poz. 305), które utraci moc z dniem wejścia w życie przepisu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem” (Dz. U. poz. 1292).

DYREKTOR
Departamentu Pomocy
i Integracji Społecznej
Krzyszyna Wyrwicka

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Magdalena Fabisiak
20. 01. 2018 r.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań chronionych jest realizacją upoważnienia ustawowego zawartego w art. 53 ust. 13 zmienionej ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.), dodanym przez art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem” (Dz. U. poz. 1292).

Wydanie nowego rozporządzenia w sprawie mieszkań chronionych wynika z potrzeby określenia minimalnych standardów usług i minimalnych standardów pomieszczeń we wprowadzonych ustawą nowych rodzajach mieszkań chronionych: treningowych i wspieranych. Celem tych regulacji jest zagwarantowanie właściwego poziomu usług oddzielnie dla mieszkań chronionych treningowych oraz dla mieszkań chronionych wspieranych i zapewnienie dogodnych warunków pobytu

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej, skierowaną do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki (np. dom pomocy społecznej), w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z nadaniem statusu uchodźcy albo w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej.

Mieszkanie chronione przygotowuje osoby pod opieką specjalistów – do prowadzenia samodzielnego życia lub wspiera je w codziennym funkcjonowaniu.

Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu chronionym treningowym jest czasowe.

Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby starsze mogą otrzymać decyzję kierującą do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym na czas nieokreślony.

Rodzaj i zakres usług uzależnione są od potrzeb danej osoby i jej możliwości psychofizycznych i przed wydaniem decyzji administracyjnej są przedmiotem uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym podmiotu prowadzącego mieszkanie a osobą ubiegającą się o wsparcie lub jej przedstawicielem ustawowym. Prowadzenie mieszkań chronionych jest zadaniem własnym gminy o charakterze

obowiązkowym, natomiast prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy – zadaniem własnym powiatu.

Opłatę za pobyt w mieszkaniu chronionym ustala podmiot prowadzący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając ustalony zakres usług. Osoby, których dochód nie przekracza kwoty odpowiedniego kryterium dochodowego, które obecnie wynosi 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514 zł dla osoby w rodzinie, nie ponoszą opłat.

Dane dotyczące mieszkań chronionych (na podstawie MPiPS-03 - Sprawozdania rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za styczeń-grudzień):

Rok	Liczba jednostek ogółem	Liczba miejsc ogółem	Liczba osób korzystających ogółem
2015	660	2 605	2 593
2016	703	2 922	2 774

W § 2 projektu określono wspólne dla mieszkań chronionych treningowych i dla mieszkań chronionych wspieranych, minimalne standardy dotyczące świadczenia usług bytowych, pracy socjalnej, przy czym usługi bytowe w postaci wyżywienia i utrzymania czystości świadczone są w przypadkach uzasadnionych trudną sytuacją finansową lub zdrowotną osoby skierowanej do mieszkania chronionego.

§ 3 projektu określa, które usługi muszą być zapewnione w mieszkaniu chronionym treningowym, w zależności od sytuacji życiowej osoby korzystającej ze wsparcia. Wskazuje się również rodzaje usług treningowych w zakresie m. in. samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, prowadzenia gospodarstwa domowego, uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej.

Z kolei w § 4 określono zakres usług wspierających w mieszkaniu chronionym wspieranym. Wsparcie to polega na pomocy w: wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym, utrzymywaniu więzi rodzinnych, realizacji kontaktów społecznych oraz korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej i realizowaniu zaleceń lekarza.

Dodatkowo w § 5 określono minimalny zakres tygodniowy i dzienny podstawowych usług niezbędnych w życiu codziennym w mieszkaniu chronionym (nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu).

W § 6 projektu określono „otwarty” katalog pracowników niezbędnych do pracy z osobami skierowanymi na pobyt do mieszkań chronionych.

§ 7 wskazuje:

- minimalną powierzchnię użytkową przypadającą na jedną osobę skierowaną do mieszkania chronionego, która nie może być mniejsza niż 12 m²,

- maksymalną liczbę osób w mieszkaniu chronionym (6),
- rodzaje pomieszczeń w mieszkaniu chronionym (uzależnioną od liczby osób w mieszkaniu) oraz rodzaj niezbędnego wyposażenia w tych pomieszczeniach lub w mieszkaniu chronionym.

§ 8 wskazuje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 marca 2018 roku.

Zgodnie z art 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem” (Dz. U., poz. 1292), podmioty prowadzące mieszkania chronione będą musiały dostosować mieszkania do obowiązujących standardów do dnia 1 marca 2019 roku.

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt nie będzie miał wpływu na prawa i obowiązki przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.